

پدیدآورنده: قندهاری علویجه، علی
 عنوان و نام مولف: علویجه اصفهان (علوی سابق): گزیده‌ای از وضعیت
 جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی شهر علویجه... /
 علی قندهاری علویجه
 مشخصات ناشر: اصفهان: نقش نگین، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری: ۱۹۶ مصور (بخش رنگی)، جدول، عکس، نقشه
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۹-۰۸۴-۶ : ۱۸۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست: نویسی: فیفا
 موضوع: علویجه
 رده بندی کنگره: DSR ۲۱۰۷/۹۱۳۹۴
 رده بندی دیویی: ۹۵۵/۹۳۳۲
 شـ ر ه کتابشناسی ملی: ۳۹۵۴۲۵۱

علویجه اصفهان

علی قندهاری علویجه

ناشر: موسسه انتشاراتی نقش نگین ■ مهر بول: مهدی نقش
 صفحه‌آرایی: شهرزاد ابوفاضلی ■ طرح جلد: رسول مهدی حار
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه ■ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴ ■ چاپخانه: عافظ و
 صحافی: سپاهان ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۹-۰۸۴-۶
 قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

اصفهان / خیابان حکیم / ساختمان دقیق / پلاک ۱۱۶

تلفن: ۳۲۲۳۶۲۶۰-۶۱ نمابر: ۳۲۲۰۴۹۳۳

Email: Info@naghshnegin.com - www.naghshnegin.com

علویجه اصفهان

(علوی سابق)

گزیده‌ای از وضعیت
جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی شهر علویجه

شرحی بر احوال
مشاهیر علمی و شخصیت‌های شهر علویجه

مروری بر موقوفات
جغرافیایی، فرهنگی بعضی از روستاهای مهر دشت
(عربستان سابق)

نویسنده: علی قندهاری علویجه

فهرست مطالب

دکتر

پیشگفتار

آشنایی با مؤلف

فصل اول

۲۵	وجه تسمیه شهر علویجه (علوی)
۲۷	ویژگی نژادی مردم علویجه
۲۷	دین و زبان
۲۹	وضع علویجه قبل از تأسیس شهرداری
۳۱	تأسیس شهرداری
۳۲	اسامی شهرداران علویجه به ترتیب از تاریخ تأسیس شهرداری
۳۳	ماخذ شهرداری علویجه
۳۳	مشاهیر علمی و هنری شهر علویجه
۴۴	ائمه جمعه و جماعات شهر علویجه بعد از پیروزی انقلاب
۴۵	خیرین و مدرسه سازان شهر علویجه
۴۶	دیگر مشاهیر و رجال علویجه
۴۹	فامیل‌های شهر علویجه به ترتیب حروف الفبا
۴۹	مشاهیر علمی معاصر شهر علویجه
۵۱	حوادث مهم تاریخی در شهر علویجه
۵۱	• سال وبائی
۵۱	• سال قحطی
۵۲	شرح واقعه غارت علویجه به دست رضاخان جوزدانی
۵۳	حمله افغانه به ایران
۵۳	جاری شدن سیل تاریخی در علویجه

۵۶	مردم علویجه و جنگ تحمیلی
۵۶	گلستان شهداء
۵۸	علوی شهر دلاوران
۵۹	آرامگاه شهدای گمنام شهر علویجه

فصل دوم

۶۳	موقعیت جغرافیایی
۶۴	زده بن شناسی منطقه علویجه
۶۵	بیش های گیاهی منطقه علویجه
۶۵	آب و هوا
۶۶	توصیه کاشت زعفران در علویجه
۶۷	• آب و هوای مناسب کشت زعفران
۶۷	• خاک مناسب پرورش زعفران
۶۸	• تهیه زمین
۶۹	• انتخاب پیاز و زمان کاشت زعفران
۶۹	• نوع و مقدار کشت پیاز زعفران
۷۰	• عملیات کاشت پیاز زعفران
۷۱	• آبیاری
۷۲	• سله شکنی
۷۲	• وجین علفهای هرز
۷۳	• عملیات زراعی زعفران
۷۴	کشاورزی علویجه
۷۵	شیوه آبیاری و تقسیم آب در علویجه
۷۷	سوابق تاریخی قنوات
۷۷	• قنات بالاچوی
۷۸	• قنات پایین جوی
۷۸	• قنات کهریز نو
۷۹	گله داری در شهر علویجه
۸۰	مقیاس های اندازه گیری سابق در علویجه
۸۰	• اندازه گیری طول و مساحت
۸۰	• اندازه گیری سهم آب کشاورزان

- اوزان ۸۰
- سیاق ۸۱

فصل سوم

- تاریخچه فرهنگی و سیر تحولات ۸۵
- مراکز آموزشی شهر علویجه ۸۶
- دبستان بوعلی سابق ۸۷
- دبستان شش کلاسه دخترانه علویجه ۸۷
- دبیرستان نظام وفائی علویجه ۸۷
- حامی مسئولین آموزش و پرورش علویجه از بدو تاسیس نمایندگی ۸۸
- مراکز آموزشی شهر علویجه در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۱۳۸۶ ۸۸
- اهداف سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ۸۹
- مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهید امینی علویجه ۸۹
- دبیرستان نظام وفائی علویجه ۹۱
- دانشسرای پس از آن علویجه ۹۱
- دانشگاه پیام نور واحد علویجه ۹۱
- ترتیب بدنی شهر علویجه ۹۲
- تیم‌های فوتبال گذشته ۹۳
- تیم ستاره آبی ۹۳
- قلاع باستانی علویجه ۹۳
- قلعه میرقاسم بیک علویجه ۹۳
- قلعه کهنه و قلعه نادری علویجه ۹۴
- کاروانسرای سنگی علویجه ۹۵
- غار سنگریز علویجه ۹۵
- قلعه گبری علویجه ۹۵
- کارخانه سابق برق علویجه و سیر تحولات ۹۶
- تاریخچه جایگاه پمپ بنزین ۹۷
- چگونگی تأسیس ژاندارمری در ایران و در علویجه ۹۸
- تاریخچه تأسیس پاسگاه ژاندارمری علویجه ۹۹
- تاریخچه راه‌های ورودی و خروجی علویجه ۱۰۰
- کارخانه‌های شیر پزی علویجه ۱۰۲

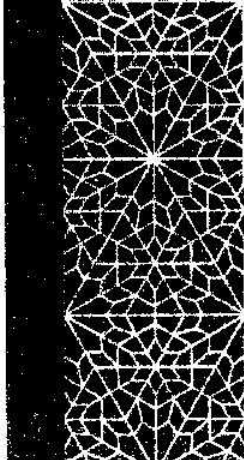
۱۰۳	آسیاب‌های معروف علویجه
۱۰۳	حمام‌های قدیمی شهر
۱۰۳	• حمام محله بالا
۱۰۴	• حمام محله پایین
۱۰۴	• حمام نو
۱۰۴	• حمام میان
۱۰۵	• حمام دوش (مفید)
۱۰۵	و نصیبت آب آشامیدنی و آب انبارهای قدیمی
۱۰۵	• آب انبار عمو تقی
۱۰۶	• آب انبار عزیز
۱۰۶	• آب انبار نانا آمنه
۱۰۶	• آب انبار حاج عباس
۱۰۶	• آب انبارهای معروف دیگر
۱۰۷	سیستم آب لوله‌کشی بهداشتی
۱۰۸	صنعت
۱۰۹	شهرک صنعتی علویجه
۱۱۰	خلاصه‌ای از شرکت تعاونی شهرک علویجه
۱۱۲	شهرک صنعتی بزرگ
۱۱۲	آشنایی با امامزاده شمس‌الدین محمد واقع در علویجه
۱۱۴	• پسران حضرت موسی بن جعفر ^(ع)
۱۱۴	• محل دفن فرزندان موسی بن جعفر ^(ع)
۱۱۶	• دختران موسی بن جعفر ^(ع)
۱۱۶	• امامزاده شمس‌الدین محمد
۱۱۷	• بازسازی حرم مطهر امامزاده
۱۱۹	مساجد شهر علویجه
۱۱۹	• مسجد جامع علویجه
۱۱۹	• حسینیه ارشاد
۱۱۹	• مسجد امام صادق ^(ع)
۱۱۹	• مسجد المهدی ^(عج)
۱۲۰	• حسینیه فیض
۱۲۱	• مسجد عزیز علویجه

- ۱۲۱ • سایر مساجد
- ۱۲۲ محل‌های تفریحی و باستانی شهر علویجه
- ۱۲۲ معابر و میدان‌های شهر
- ۱۲۲ بلوارهای شهر
- ۱۲۳ میدان‌های شهر
- ۱۲۳ پارک‌ها و تفریح‌گاه‌های شهر علویجه
- ۱۲۴ ادارات، سازمان‌ها و ارگانهای شهر علویجه
- ۱۲۵ فرهنگ عامه در شهر علویجه
- ۱۲۶ • مراسم خواستگاری
- ۱۲۷ • مراسم عروسی
- ۱۲۹ • شب نشینی‌ها
- ۱۲۹ • عید نوروز
- ۱۳۰ • مراسم شب لدا
- ۱۳۰ • شب یادا
- ۱۳۱ مراسم عزاداری در میدان حضرت اباعبداله الحسین^(ع)
- ۱۳۲ اشعار ضمیمه مولف
- ۱۳۲ • شب پانزدهم ماه مبارک رمضان
- ۱۳۳ • میلاد امام رضا^(ع)
- ۱۳۴ • میلاد متقیان، حضرت علی^(ع)
- ۱۳۴ • افتتاح دانشگاه علمی کاربردی سوجیه
- ۱۳۵ • افتتاح دانشگاه علمی و کاربردی شهر علویجه
- ۱۳۵ • تشکیل شوراهای شهر و روستا
- ۱۳۶ • عید مبعث حضرت رسول اکرم^(ص)
- ۱۳۶ • در شان و مقام والای معلم
- ۱۳۷ • افتتاح خوابگاه دانشجویان دانشگاه علمی کاربردی سوجیه
- ۱۳۷ • حلول ماه مبارک رمضان
- ۱۳۸ • تقارن عید نوروز به اعیاد سعید قربان و غدیر خم
- ۱۳۸ • سالروز شهادت علمدار و سقای کربلا
- ۱۳۹ • از زبان منتظران مهدی موعود صاحب‌الزمان^(ع)
- ۱۴۰ • بزرگداشت سالروز تشکیل شوراهای اسلامی
- ۱۴۱ • تولد آمنه، دختر علیرضا نوه سراینده

- فرارسیدن ماه محرم ۱۴۱
- قدردانی از زحمات آقای حاج اکبر شفیعی بانی دانشگاه پیام نور ۱۴۲
- چند رباعی در مفاهیم مختلف ۱۴۲
- شعاری به گویش محلی شهر علویجه ۱۴۳
- گفتگوی دو همشهری و یادآوری خاطرات گذشته ۱۴۳
- مراسم مهمانی سرزده ۱۴۴
- مراسم عروسی‌های قدم ۱۴۴
- مراسم پاتختی ۱۴۵
- مراسم شوچله‌ای ۱۴۵
- شهر ما، خانه ما ۱۴۵
- مراسم عید نوروز ۱۴۶
- مراسم سواد نگاری ۱۴۶
- روزگار علوی شهر هلوی ناب بود ۱۴۷
- مثال‌ها و باورهای محلی ۱۴۸
- بازی‌های محلی ۱۵۰
- کلمات و اصطلاحات و گم‌شده‌های محلی ۱۵۱

فصل چهارم

- موقعیت بخش مهردشت (عربستان سابق) ۱۶۹
- پارک یا سایت اداری مهردشت ۱۷۰
- موقعیت دو شهر علویجه و دهق ۱۷۶
- ویژگی کلی بعضی از روستاهای بخش مهردشت ۱۷۸
- روستای حسین آباد ۱۷۸
- روستای هسنیجه ۱۸۲
- روستای خونداب ۱۸۵
- روستای علی آباد ۱۸۶
- روستای خیرآباد ۱۸۷
- روستای دُماب ۱۸۹
- روستای گلدیره ۱۹۱
- روستای اشن ۱۹۲

دیدگاه

دیدگاه دکتر سیروس رفیعی درباره این کتاب

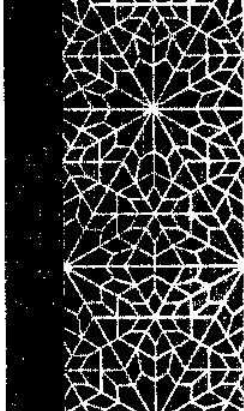
یک معلم موقعی به بزرگترین شادی می‌رسد که موفقیت و بالندگی علمی شاگردان خود را ببیند، آقای علی قندهری علوی به جزو آن گروه از دانشجویان قدیمی من بودند که در بین سالهای ۱۳۴۵ تا ۱۳۴۷ دوره لیسانس خود را در رشته جغرافیای دانشگاه اصفهان گذرانده و در طی دوران تحصیلی، دانشجوی شاخص و فعال بودند و به پژوهش علاقه زیادی داشتند. آقای قندهری با عشق و علاقه‌ای که به زادگاه خود (علویجه) داشتند به تالیف این کتاب پرداخت کرده‌اند و به زوایای زندگی مردم علویجه علاقه زیادی دارند و در معرفی آن کوتاهی نکرده‌اند. ایشان عکس‌های خوبی از علویجه تهیه نموده‌اند که انشالله با چاپ خوب و خوانا قابل استفاده خواهند بود. از آقای قندهری تقاضا کردم که تجدید نظر جزئی در فهرست و فصل‌بندی بکنند و یک نقشه خوانا از شهر علویجه به چاپ برسانند که برای خوانندگان بسیار مفید خواهد بود. جغرافیای تاریخی علویجه بسیار جذاب و از نظر سیاسی ارزشمند است. این

منطقه وسیع که قبلاً به نام (عربستان) نیز اطلاق می‌شده است. چنین به نظر می‌رسد که اعراب از نخستین قرون اسلامی در این منطقه اردوگاهی داشته‌اند و چون آب و هوای آن روزگار مرطوب‌تر و خنک‌تر از امروز بوده و چراگاههای مناسبی برای اسبان جنگجویان و محل مناسب و امنی برای اسکان آنها بوده است لذا این محل را انتخاب کرده‌اند. مطالعه جغرافیای تاریخی علویچه می‌تواند برای خوانندگان بسیار جالب، جذاب و آموزنده باشد.

آقای قندهاری جزو نویسندگانی است که به زادگاه خویش عشق و علاقه می‌رزی‌ند تا آن را بهتر و بیشتر به علاقمندان و هموطنان خود معرفی نمایند. بسیار خوشحالم که کتاب علویچه به چاپ برسد و در دسترس علاقمندان قرار گیرد. من این موفقیت بزرگ را به ایشان تبریک می‌گویم و موفقیت‌های بزرگتری را برای او آرزو می‌نمایم.

دکتر سیروس شفق

استاد دانشگاه اصفهان

پیش‌گفتار

سپاس و ستایش خدایی را که هم موجودات هستی را آفریده است و انسان را به احسن جهات پسندیده خلق فرموده است و نعمت‌های عالیّه تعقل و تفکر و تکلم را به او عنایت نموده است بطوریکه در شأر و منزلت او می‌فرمایند: (الله احسن الخالقین) پایه و اساس تمام اختراعات و اکتشافات و پیدایش علوم طبیعی، ریاضی، تاریخ، جغرافیا و الهیات و فقه و اصول و تکنیک و ارتباطات و غیره حاصل فکر و اندیشه و تعقل است و بیان اندیشه‌ها، گروهی و مشاهدات حاصل قوه ناطقه می‌باشد و وجود این سه نعمت الهی وجه تدبیر انسان با سایر موجودات است که او را به درجه اشرفیت بر مخلوقات و نمایندگی خداوند بر روی زمین گردانیده است.

انسان اگر بوجد این تواناییها که در وجود او بالقوه نهاده شده است پی ببرد می‌تواند به بزرگترین اختراعات و اکتشافات و آثار ادبی، علمی و نوآوریها دست یابد پس بر هر انسانی لازم است در طول حیات خود با استفاده از این نیروهای

خدادادی آثاری از خود بجا گذارد و این امر برای اهل علم و قلم و هنر ضرورت بیشتری دارد. اگر از گذشتگان هر قوم و ملتی آثار و اطلاعاتی از شهر و دیار و آداب و رسوم و فرهنگ عامه‌ی خود بجا گذارند نسل امروز و نسلهای بعدی می‌توانند از آن اطلاعات بهره‌مند شوند این حقیر بنا به عشق و علاقه‌ای که به پیشرفت و توسعه و اعتلای فرهنگ شهر و دیار خود دارم و بنا به رسالت شغلی و تجربیات و شناختی که از منطقه داشتم این مجموعه که گزیده‌ای از مطالب گوناگون مربوط به شهر تاریخی علویجه (علوی) و شهر دهق و روستاهای بخش مری دشت (عربستان سابق) شامل جغرافیا، آداب و رسوم، تاریخچه فرهنگی، ورزش، هنر، اقتصادی و اجتماعی و کشاورزی و گویش‌های محلی است در این مجموعه به رشته تحریر در آورده‌ام و گاه به مناسبت‌های گوناگون و علاقه‌ای وافر به ائمه اطهار عا. هم السلام اشعاری سروده و بضمیمه آورده شده است. امید است نقایص و کاست‌های آن را با علو طبع و بزرگواری غمص عین نموده این برگ سبز را از این خیر بپذیرید. به جوانان عزیز، فرهنگیان و دانشگاہیان و دانش پژوهان شهرمان توصیه می‌کنم برای اعتلای فرهنگ کهن این دیار کوشا بوده مجموعه‌های بهتری ارائه نمایند.

و من الله التوفیق

علی قندهاری کارسباس جغرافیا

آشنایی با مولف

همه انسان‌ها دوست دارند درباره هوس و هرچیز بیشتر بدانند، این انگیزه مرا بر آن داشت که درباره زندگی و فعالیت‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی خود شرح مختصری برای خوانندگان عزیز بنویسم.

اینجانب در سال ۱۳۱۷ خورشیدی در خانواده‌ای مذهبی و کشاورز در علویجه چشم به جهان گشودم. در سن کودکی ابتدا به مکتب‌خانه مرحوم شیخ تقی فقیهیان و پس از آن به مکتب‌خانه ملا عباسعلی ندیری خواندن و نوشتن و یک جزء از قرآن مجید را فرا گرفتم، چون دبستان دینی با مدیریت مرحوم ملا حسین صادقی بنیانگذار فرهنگ نوین علویجه رونق گرفته بود، در سال ۱۳۲۷ شمسی وارد مدرسه دولتی علویجه شدم و چون تحصیلات اولیه و یک جزء قرآن کریم را فرا گرفته بودم پس از موفقیت در یک امتحان ورودی توسط مدیر مدرسه در کلاس دوم دبستان مشغول به ادامه تحصیل شدم. جالب بود که پس از چند سال که از تأسیس دبستان می‌گذشت هنوز میز و

نیمکت به مدرسه نداده بودند و مدیر مدرسه ابتکار جالبی زده بود، بدین ترتیب که دو ردیف تیغه آجری در وسط اتاق‌ها ساخته بود و روی تیغه‌ها، تخته‌های چوبی که دانش‌آموزان تهیه کرده بودند، دو سر تخته‌ها را روی تیغه‌ها گذاشته و بصورت نیمکت پشت سر هم در کلاس می‌نشستند. تا سال چهارم وضع کلاس‌ها به همین نحو بود، سال پنجم که تازه اجازه داده بودند که مدرسه کلاس پنجم و ششم داشته باشد از نجف‌آباد تعدادی میز و نیمکت مستعمل دادند و دانش‌آموزان خوشحال بودند که در کلاس پنجم و ششم روی نیمکت و پشت میز می‌نشینند.

تحصیل ابتدایی را در سال ۱۳۳۲ شمسی به پایان رساندم و برای امتحان نهایی ششم ابتدایی به نجف‌آباد رفتم، چون آن موقع حوزه امتحان نهایی ابتدایی در نجف‌آباد بود. پس از اخذ مدرک پایان ابتدایی برای ادامه تحصیل به نجف‌آباد رفتم، چون در آن مقطع در علویجه دبیرستان وجود نداشت. از ۳۰ نفر دانش‌آموز کلاس ما، ۳ نفر ادامه تحصیل دادند و این اولین گروهی بود که برای ادامه تحصیل علوم جدید از علویجه هجرت کردند و در دبیرستان پهلوی آن زمان نجف‌آباد مشغول تحصیل شدند. این گروه آقایان: حاج حسین کریمی حاج میرزا جعفر دبیر ریاضیات، آقای حسین مصری یور سر ننگ بازنشسته ارتش و اینجانب که از علویجه عازم نجف‌آباد شدیم. در آن زمان ادامه تحصیل برای دانش‌آموزان شهرستان بسیار مشکل بود، زیرا وضع مالی مردم خوب نبود. راه ارتباطی مناسب و وسایل نقلیه وجود نداشت. مردم هنوز از تحصیلات نوین و کلاسک اطلاع کافی نداشتند. وسیله ارتباط جمعی اصلاً وجود نداشت و به همین دلایل خانواده‌ها از فرستادن فرزندان خود در یک شهر دیگر اطمینان خاطر نداشتند. به هر حال دوران سختی بود با همه این سختی‌ها دوره سوم متوسطه را در نجف‌آباد گذراندم و با عشق و علاقه‌ای که به شغل معلمی داشتم با امتحان و گزینش وارد دانشسرای تربیت معلم اصفهان شدم و پس از اخذ دیپلم در دانشسرا در تاریخ ۱۳۳۷/۷/۳ هجری شمسی به استخدام آموزش و پرورش درآمدم و در نقاط محروم منطقه مهردشت (عربستان سابق) روستای خونداب مشغول تدریس شدم.

در این دوران بود که لذت شغل معلمی و خدمتگزاری به محرومان را احساس کردم و این احساس با جسم و روحم اجین شد و مصمم شدم که با توکل به خداوند تا پایان عمر این راه را ادامه دهم. در مهر ماه ۱۳۳۹ شمسی در منطقه تیران و کرون مسئول مبارزه با بی سواد و آموزش بزرگسالان آن منطقه بودم. بعد به نجف آباد منتقل و در مدارس آن شهر مشغول تدریس شدم.

در سال ۱۳۴۱ با سمت مسئولیت آموزش و پرورش منطقه علویجه و دبیر دبیرستان نظام وفای شهر مشغول کار شدم. در این ایام علاوه بر مسئولیت اداری و آموزشی، پیگیری کارهای عمرانی و اجتماعی شهر را به اتفاق چند نفر از مدرّسین مدارس و مرحوم کدخدا حسین شفیعی شروع کردیم و در سال ۱۳۴۳ موفّق به اخذ مجوز شهرداری شدیم و سال بعد موفق به احداث ساختمان دربانگاه شدیم که با اعزام یک نفر پزشک هندی به مداوای بیماران پرداخته شد.

در مرداد ماه ۱۳۴۳ شمسی ازدواج کردم که ثمره آن ۳ پسر و یک دختر بود، که هر سه پسر در حدهات دولت و مردم و دخترم به شغل شریف معلمی مشغول می باشد.

در سال ۱۳۴۴ شمسی مجدداً به نجف آباد منتقل و در اداره آموزش و پرورش آن شهرستان مشغول خدمت گردیدم و به علت قبولی در کنکور سراسری و ادامه تحصیل در دانشگاه اصفهان تقاضای انتقال به اصفهان را نموده و در اداره کل آموزش و پرورش به خدمت ادامه دادم. در این ایام با عشق و علاقه‌ای که به پیشرفت و آبادانی زادگاه خود و به مردم محروم آن منطقه داشتم، به اتفاق چند نفر از علویجه‌ای‌های مقیم اصفهان که در آن وقت تعدادشان کم بود، به حول قوه الهی انجمن علویون را تشکیل دادیم و هدف از تشکیل این انجمن خدمت رسانی به مردم شهر و دیارمان بود. اکنون این انجمن با تعداد زیادی از علویجه‌ای‌های مقیم اصفهان با همین هدف پیگیر برنامه‌های عمرانی، فرهنگی و اجتماعی منطقه می باشند.

پس از بازنشستگی که فراغت بیشتری پیدا کردم فعالیت‌های اجتماعی و پیگیری کارهای عمرانی و اجتماعی و فرهنگی شهر علویجه و منطقه مهردشت

به اتفاق اعضاء انجمن علویون شدت بیشتری پیدا کرد که در نتیجه این فعالیت‌های علاقه‌مندانه با توکل بر خدا و توسل بر ائمه اطهار علیهم السلام که همیشه در زندگی‌ام مؤثر بوده به خدماتی نائل شدم و خداوند متعال را سپاس می‌گویم که تا آنجا که از دست و زبان و قلمم بر می‌آمد در خدمت خلق کوشیدم، باشد که این قلیل خدمات مورد رضای خداوند عزوجل و مردم قرار گیرد.

عمری به تعلیم و تعلم بودم

در طول حیات لحظه‌ای ناسودم

تا بهر خلایق گره‌ای بگشایم

امروز به دعای مردمان خشنودم

پروردگارا! ذره‌ای از اعمال بندگان از نظرت پنهان نیست. تو را گواه می‌گیرم که آنچه در نوشتار و سخنم تاکنون آمده خالصانه برای رضای خدا و خدمت رسانی به بندگان و تشویق جوانان به کسب علم و دانش بوده است. امیدوارم جوانان ما در عصر حاضر که همه امکانات فراهم است و عصر تکنولوژی است بتوانند موفقیت‌های علمی، مادی - صنعتی و فرهنگی خوبی بدست آورند به طوری که در آینده نه چندان دور کشور عزیز ما در ردیف کشورهای متمدن و پیشرفته جهان قرار گیرد و مردم شهر و روستا با کوشش جوانان با استعداد به بالاترین پیشرفت‌های علمی، فرهنگی و عمرانی نایل آیند.

به غم خوارگی جز سر انگشت من

نخارد کسی در جهان پشت من

و من ا... توفیق